

Մշակույթ

Փաստորակցության վիճակը Հայաստանում առաջիկայում չի բարելավվի: Միջազգային չափանիշներով մասնով ստեղծվող նախաձեռնությունները նույնպես, եւս լավ գիտակց-

կան «ոչինչ չատղ» լուրերն անհետում է, բնականաբար նույնաբեմա լուսանկարների անհրաժեշտությունը չի զգում: «Ազգի» գլխավոր խմբագիրը համաձայն չէ այն կարծիքին, թե Արմենյուսի ֆոտոյուրնա-

լուսանկարի համար ենք տրագիկ», ասում են թե «Լրագիր օրի», թե «Ազգի» խմբագիրները: «Միգիլիական մաֆիայի դեկավարի Բրուսկայի ձեռքարկումները վերաբերող նյութից կրճատեցին, որ լու-

Ինչո՞ւ են թերթերը «սկյոր», երբ լուսանկարչությունը չեն արհամարհում

Փոստորակցի դերը Հայաստանում չի գիտակցվում

Գեոեւս անցյալ տարի հունիսի 1-ին Երեւանի տաճարային միջազգային օրը, երբ Արվեստ ցուցահանում Հայաստանի լուսանկարչներն այդ օրվան նվիրված ցուցահանոցն արհամարհում, լուսանկարչության մշակված սրտի ունենալու անհրաժեշտությունը զգացվեց: Տարվա մեջ մի ֆանի անգամ ցուցահանոցներ քաղվում են, բայց լուսանկարչների ասելով, աշխուժություն կամ ուժադրություն քաղվում ընդհանուր չլինում: Եւս լուսանկարչությանը հողատիրական օրը երկուսն համեմատաբար երիտասարդ այս արվեստը դեռ կարոտ է լուրջ վերաբերումի: Թանգարան քաղելու անհրաժեշտություն կա՞: Հերթեր Բաղդասարյանը համոզված է, որ կա եւ շուտով լուսանկարչությանը նյութ տրամադրում: «Արմենյուսի ֆոտոյուրնական իր միջոցներից փող կհատկացնի դրա համար, հին քվազի ցուցանմունքներ էլ կնվիրի», ասում է ֆոտոյուրնականի ղեկավարը: Հերթեր Բաղդասարյանի գործընկերը Ռուբեն Արայանը, քանզարան քաղելու անհրաժեշտություն ոչ թե չի տեսնում, այլ դա դասակարգում է կարելու: «Այս խնդիրներից հետո: Առաջինը մամուլը տրամադրում է ընդհանուր զմա: «Քաղենք մեր թերթերը, բացի դասակարգում լուսանկարչներից, ուրիշ բան տղանք» է: 1988-89-ին մեկը մյուսի հետեւից թերթեր էին քաղվում, խմբագիրները միաձայն ասացին: Երբում ավելի բան տղանք լուսանկարչների: Գործակալություն քոլորս էլ տեսնում են, որ այդպես չէ: Պարտադիր չէ խմբագիր լինել հասկանալու համար, որ լուսանկարն աշխուժացնում է էջը կամ, որ «ավելի լավ է մեկ անգամ տեսնել, քան 100 անգամ լսել (կարդալ)»: Դեռ մանկուց առաջին փնտրած դասակարգումը հարուստ տեսնում է: Ուրեմն ինչ-՞վ է քաղաւորում լուսանկարչության հայաստանյան մամուլից օտարումը: Խմբագիրները տեսնում ավելի՞ են կարելու, մկարների որ-՞ւր է չի գողացնում, թե՞ հայ մամուլը գեոեւս չի գիտակցում լուսանկարչության արժեքը:

ով ֆոտոյուրնական դերը, ստեղծված են «խնայողական» հանրապետության ճգնաժամային վիճակին: Թերթ տարեգները հիշեցնում են, որ սեփական ֆոտոյուրնականից դիտելն այսօր քանակ համայն ֆոտոյուրնական քանակ են, Անդրեյի ճգնաժամ է եւ այլն: Արտատեսնական ամառները, կամ ենուց խմբագրություններում մնալու արիստոս օգտագործվում (որ ասում են թուր թերթեր) չեն կարող թերթ ծնավորել: Ում մասին գրում են, խնդրում են, որ լուսանկարի հարցում օգնի, ու դրա համար վարկ է տալ չէ: Իսկ զլխավոր նորարարները, դասակարգում են լուսանկարչությունը: Կա տեղական Արմենյուսի ֆոտոյուրնական, որից բաժանորդագրվելով կարող եւ գործը հեռացնել: Եւ կա Երեւան քաղաքի անկախ գործակալության ֆոտոյուրնականը, որը զիջում է նայն գործակալության սեփականության մակարդակին: «Այժմ» քաղաքային խմբագիր Ալեքս Արայանի կարծիքով, գործակալությունների մեծ մասն առանց նկար-է աշխատում, որովհետեւ դա դասակարգում է կա: «Առաջին» խմբագիր Արամ Արամյանը ասում է, թե մեկ մեկ դիտում է Արմենյուսից, բայց չի տղանք, որ իր սեղանից թերթ կրկնի դասակարգում այն լուսանկարներ, որ տրագրում են «Հայաստանի Հանրապետության» եւ «Ռեպուբլիկայի Արմենի» թերթերը: Եւս դեռում է, որ տեղական այդ ֆոտոյուրնականը մարդկային խաղաղ մարտից հետո արդար չի ստեղծվում, որն առաջին է կա: Եւսում իր թերթի էջերում ներկայացնել «Առաջին» խմբագիրը: Լուսանկարչության գործը մնում է ֆոտոյուրնական է «Հայի» դասակարգումը: Եւսում ասում է, որ Արմենյուսից օգտվել խնայն վրա տեսնել է նախ, ասելով են դիտել լուսանկարչության մասին, երկուս էլ «Երբ-գործարկում» համար: «Լրագիր օրի» խմբագիր Հայկազն Նախկյանը ասում է, որ դասակար-

Նիկ Զրնոց

կայից օգտվել քանակ համայն է, սակայն Հակոբ Ավետիսյանին չի քաղաւորում նկարների որակը: Խոսքը սեփական մասին չէ, որ «Ազգի» դարազայում գտն խմբագրության տղի բարոյական եւ ֆիզիկական մաշվածության հետեւում արտակարգ արդյունք է հրուցում, մանավանդ, երբ դրան միանում է նաեւ տրագրության խասանը: «Արմենյուսի լուսանկարների մեծ մասը աստիճան է, դասակարգում ընդունելությունների մամանակ արված լուսանկարներն անկեղծում են, բայց օգտվում ենք այլընտրանք չկա»:

Մեր հեռավորագրություն մասնակցից թուր խմբագիրներ լուսանկար եւս են սխում: «Յավալի քան է, մեր թերթերը համայն սկյոր են: Եւս նկարի կողմնակից են, մեծ նկարներ եւս են սխում, ասում է Ալեքս Արայանը: Սոցիալ-սեփական ծանր վիճակում ենք, մասնում են ավելի լավ է դա որակերենք լուսանկարով, քան գրենք դրա մասին: Եւսում է, մամուլում հեռաբերի դեմեր չեն ներկայացնում»:

Գլխավոր խմբագիրները սխալ կրճատում լավ լուսանկար զեփայլում համար, թե՞ «գամ» քաներ չեն գիշի: «Եւս են սխում տեսնել կրճատել», խոսակամում է Արամյանը: «Տեսնում է խմբագիրը: «Տեսնում է եղել,

սանկար զեփայլում», հիշեցնում է Հակոբ Ավետիսյանը:

Այսօրվա մամուլում աշխուժություն է աղյուսում երգիծանկարչությունը կամ գծանկարչությունը: Ի հաշիվ լուսանկարի: «Ոչ, ասում է Արամ Արայանը, եւ հարմար նկատելով հայտնում իր հիացած կարծիքը «Ազգի» երգիծանկարիչ Կոտի մասին: «Մենք դարազայի կարեւորում ենք նաեւ երգիծանկարչությունը, չնայած Զեք նման լավագույն սեղանագործող չունենք»:

«Մեկը մյուսի հաշիվն չէ, մեր Դավիթ Ազարյանը ներկայացնում է թե գծանկարչություն, թե ժողովրդական: Երբ նյութին հարմար չեն, կղամ է անում», «Լրագիր օրի» ձեռնարկում մասին է խոսում գլխավոր խմբագիրը:

Չորսգնդին ունենք որակյալ լուսանկարիչներ, թե մեր անկարողությունը քաղաւորում ենք սխանկական հազար ու մի դասակարգումը: «Որակյալ լուսանկարիչներ, ինչպիսի ունենք, արժեք դրոի համար են նայնում: Եւսում ասելով, վճարումակ օղակ չկա», ասում է Հայկազն Նախկյանը: Հակոբ Ավետիսյանն էլ հաստատում է նույնը վերաբերելով դրան տղանք լավագույն խաղաղական մամանակակից լուսանկարիչների գործերը:

ԱՆՍԻՏ ԿՈՄԵՓՈՒՆ

Երեւան Այսօր երեւանների տաճարային միջազգային օրն է Դժվար է բոլորի, նաեւ երեւանների քաւրնի վիճակը

Բոլոր քաւրնները խնդիրներ ունեն: Մեծահասակներս կարող են մերկայացումը չհավանել, հետեւաբար քաւրն չգնալ, բայց տղանումով վաղը բեմում իսկական բեմադրություն կլինի: Իսկ դասանի հանդիսասեփն քաւրնից խոսված գնալու հնարավորություն չտրի:

Ժամանակի հարահոս իր մամուլակի հակ է առել նաեւ երեւանի Պասանի հանդիսասեփ քաւրնը երեւանների սիրելի օրանք: Վերին սահմանին քաւրնախումբը էականորեն փոխել է իր կազմն ու դիմագիծը: Գանդիասեփն ծանոթ ու սիրելի բան անուններ այլեւս այս քաւրնի ազդագրում չկան: Վաստուր Գալոյանը «Արիւն» քաւրնում է, Զավեն Արահամյանը՝ Պարոյանի դերասան է, Սուսաննա Գալոյանը վաղուց արաստիմանում է Գայանն Արայանը, Փրուզա Կոզակյանը եւ երկու-երեք ուրիշ դերասան-դերասանուհիներ հեռուստատեսությանը Գրանտիայից են ողջունում իրենց հայրենակիցներին ու երկրագուններին: Թասրոնի զգայուն օրագրի վրա, հասկալաեւ այս խմբի հեռուստալը վաս անդրադարձ ունեցալ, խաղացանկից միանգամից դուրս մնաց հինգ ներկայացում: Կյանից հետագալ քաւրնի սյուններից մեկը Արայանը Դավիթյանը: Լավակին դերասաններից քաւրնում են Կինեյ Դալայանը, Ռազմիկ Ամիրջոյանը: Թասրոնի սեփն Մարինն Յակոբյանը: Թասրոնից, որ քաւրն է վերադառնում սիրված ու բնորակի դերասանուհի Գասիկ Տր-Կարապետյանը:

Տիկին Յակոբյանը մասնագիտությունը բանասեր է, քաւրնախումբը գլխավորում է 1993-ի դեկտեմբերից: Եւս ընդունումը՝ քաւրնը վարում է վերադարձնալ ֆաղաւակաւորություն: «Կարող են վրդովել դրամի անտղաս ծախսումից, ոչ թե ինչ լինելուց», ասում է նա: Պասանի հանդիսասեփ քաւրնը գործում է մակույթի նախարարութան համակարգում դրագիայով: Արդիտանդերձ աղյուս է դժվար կյանքով: Տնտեսաային ներկայացու-

մով փակել է քաւրնաբանը, դրոգական արժակուրդը վերանալուն ղեւս փեթալաի մեկից քաղել դոները երեւանների աղակարար ու դյուրագաղ հանդիսասեփի առջեւ:

«Սյունի-96» վաստանին Պասանի հանդիսասեփ քաւրնը մասնակցում է երկու ներկայացումով: Այսօր, հունիսի 1-ին՝ երեւանների տաճարային համախաղալային օրը, Գորիսում ներկայացնելու են Պանելո Պանելի «Գեփաթ երկու նմանակ եղբայրների մասին» ղիեսի հայագլած սարբերակը: Բեմադրության հեղինակը Եփրատ Գոհար Տրայանյանն է: Գունիսի 2-ին քաւրնը Դավիթի հանդիսասեփ ու վաստանի դասին է ներկայացնելու Ս. Գարոյանյանի «Աղբիկը, Ծիղիկը ու Տիմբալան» ներկայացումը: Սա հին ներկայացումն էր ընդհանուր, երիտասարների ուժերով վերականգնում է, բոլոր դերակատարները Եփրատի Զավեն Տասինցյանի երկրորդ կուրսի ուսանողներն են: Կուրսը հավաքվել է հասուկ Պասանի հանդիսասեփ քաւրնի համար, դերասանները միամանակ սովորում եւ աշխատում են: Եւս վարձարկում են վարձերի համար (ինչպէս, արվածը չնչին գումար է), նաեւ էլույթալծար են ստանում:

Թասրոնը հանդիսասեփ խնդիր չունի, տոսի արժեքն էլ մասնակի է ընդամենը հարյուր դրամ: Իսկ հանդիսասեփի հարցը լուծվում է արժեքներսային համակարգի միջոցով: Տիկին Յակոբյանը գտնում է, որ այս համակարգն իրեն արդարացրել է նախկին համակարգի խորհուրդների օրով, եւ խելախելություն կլինեւ դրանից հրաժարվելն այժմ: «Դա մեր ֆինանսական փրկությունն է», կարծում է նա:

ԳԱՅԱՆ ԿՈՄՔՅՈՒՆ

ՆԱԽԴՊՈՒՄ Առօրեւս Ամիրխանյանը՝ հունիսին Բեյրութում

ԵՐԵՎԱՆ, 3 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ: Հայաստանի կոմպոզիտորների եւ երաժշտագետների միության նախագահ Առօրեւս Ամիրխանյանին հունիս ամսին սկզբներին համելի հանդիպումներ են ստատում Բեյրութում: Տեղի Հայաստանյայց երաժշտականների միությունը ծրագրել է նրա սեղծագործական երկու երեկոները: Ավելիուց առաջ կոմպոզիտորն Արմենյուսի քրթակցին առաջ, որ

հեղինակային այդ հանդիպումները ժամանակ ինքն ոչ միայն հանդես կգա սեփական երգերի կատարումներով, այլեւ կներկայացնի արդի հայ երաժշտական կյանքը: «Բոլորիս համար դարձ է, թե մեր հայրենիքն այսօր ինչպիսի խնդիրներով է աղյուսում, առաջ կոմպոզիտորը: Ուսի հույս ունեւ աշխատանք ստեղծել նաեւ ակյուտ հայրենիք կամուրջներ նուրացնելու ուղղությամբ»:

«Տրեշներ», Գրեւիերա Թիլիսիի Աղամյան քաւրնում

ԹԵՐԿՄԱՐ, 31 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆԻՊԵՏ: Վաստանի մայրաաղալի հայկական քաւրնը, որը կրում է Պեւրոս Աղամյանի անունը, մայիսի 30-ին հանդիսականների դասին ներկայացրեց ժամանակակից ալտիմիցի դրամատուրգ եւ ռեժիսոր, որդիներ Գան Բեւեղեւթեղեղի «Տրեշներ» ղիեսը: Այն բեմադրել է Ալգսիայից ժամանած մեր հայրենակից, ռեժիսոր եւ հրատարակախոս Արեւ Օհանջանյանը: Ներկայացումը ծնավորել է քաւրնի գլխավոր նկարիչ, Վաստանի արվեստի վաստակալոր գործիչ Կամիլ Տր-Միսայանը: Բեմադրության իրականացման ժամանակ Արեւ Օհանջանյանն օգնել է ռեժիսոր Ալգսիայանը: Դերակատարներով հանդես են եկել Վաստանի Գանդիսայանի վաստակալոր դերասաններ Ժիրայր Կարապետյանը, Ռոբերտ Գալոյանը, Ռոբերտ Աղաբալյանը, Երիտասարդ արիստեր Ռոբերտ Գալոյանը, Յիլիս Խալաթյանը, Ալալիկ Մեփիսայանը, Յերեզա ժամադարյանը, Լեյլա Սկրյանը:

«Սա ղիեսի առաջին ներկայացումն է հայ բեմում, եւ ուրախակ է, որ այն բեմադրեց Թիլիսիի հայկական քաւրնը», Արմենյուսի քրթակցին առաջ քաւրնի գեղարվեստական ղեկավար Արեւ Օհանջանյանը: «Այս քաղ, հոգեբանական ղիեսը, որն Օհանջանյանն իրականացրել է մեր հրալերով, լավ ընդունելություն գտալ թիլիսեաւայության, ինչպէս

նաեւ քաւրնը ելած վրաց անվանի մասնագետների ու հանդիսականների կողմից: Մասակարգություն ունելին, թե մեր հանդիսականը ղիեսը դժվար կընկալի, սակայն ներկայացումից հետո «ողայթած» ծափահարություններն ի չի դարձրին մեր կասկածները:

Կարելու փաստ է նաեւ այն, որ ներկայացման ամբողջ ժախերը հոգացել էր Ալգսիայի մակույթի նախարարության աղբեր «Կուլտուրեական» կազմակերպությունը, որի համար եւ մեր բնորակալություն են հայտնում: Թասրոնը հույս ունի, որ նման սեղծագործական հանդիպումներ կարունակվեն, եւ «Կուլտուրեական» ու մեր քաւրնի միջեւ կաղիեր կամուրջներ կա: Գույս ունեւ նաեւ, որ քաւրնը այս ներկայացումը կրելի երեւան եւ, անուս, այս հարցում մեզ կօգնեն Հայաստանի մակույթային կազմակերպությունները:

«Աղամյան քաւրնը դարձալ իմ յուրօրինակ օղակը, առաջ Արեւ Օհանջանյանը: Թասրոնի ամբողջ կազմը, սկսած գեղարվեստական ղեկավարից, անսահման հոգասար եւ ուրախեր էր իմ աշխատանքի հանդերձ, որի համար բնորակալ եւս բոլորից Բեմադրության իրականացման համար բան քան թափվեց, որն արդյունք էլ է: Եւս կփախալգելի, որ նման ղիեսներ համակարգի բեմադրման հայկական քաւրններում, քաւրններն հանդիսականների ծաւակը»:

